

V TRETJE GRE RADO

Milan Naprudnik

V časopisu Delo, v sredo, 21. novembra 2007, str. 10, je bil objavljen članek Kataster gospodarske javne infrastrukture, v katerem generalni direktor Geodetske uprave Republike Slovenije Aleš Seliškar pojasnjuje koristi projekta evidentiranja gospodarske javne infrastrukture. Med drugim navaja, »da so tovrstno evidenco odgovorni poskušali v preteklosti že večkrat vzpostaviti, predvidela jo je že prostorska zakonodaja iz leta 2002«.

Da bi se napovedi končno uresničile, želim v nadaljevanju opozoriti na »pasti in čeri«, ki so nam, geodetom, v preteklosti že dvakrat preprečile, da bi prispevali pomembno bazo podatkov, nujno pri izdelavi urbanističnih in prostorskih zasnov, pa tudi kot vir informacij občanom pri nameravanih gradnjah.

Prvič:

- Leta 1967 je takratna Skupščina SR Slovenije sprejela Zakon o regionalnem prostorskem planiranju – hkrati tudi program za izdelavo prostorskega plana Slovenije –, sprejela je tudi Zakon o urbanističnem planiranju, s katerim je razširila načrtovanje razvoja naselij za načrtovanje prostorskega razvoja občin. In geodeti smo se odzvali; Geodetska uprava SR Slovenije je na osnovi pobud in gradiv Geodetskega zavoda SR Slovenije objavila projekt Regionalno-prostorska dokumentacija in projekt Urbanistična prostorska dokumentacija, kamor so sodili tudi zbirni podatki o komunalni infrastrukturi in zgradbah (vključno s cestami, ulicami in zelenimi površinami).
- Leta 1968 je Skupščina SR Slovenije sprejela Zakon o katastru komunalnih naprav in objektov, ki je zavezoval organizacije s področja komunale za izdelavo posameznih katastrov, Geodetsko upravo SR Slovenije pa za izdelavo zbirnega katastra (beri: kataster gospodarske javne infrastrukture) za območja naselij.
- Leta 1969 je takratna vlada (IS SRS) sprejela Program geodetskih del za obdobje 1970–1985, ki je vključeval tudi izdelavo zbirnega katastra komunalnih naprav in objektov (rok vzpostavitve 1980) in kataster zgradb (rok vzpostavitve 1985).

Ni uspelo! Zatajile so organizacije s področja komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, z redkimi izjemami v največjih mestih. Ob nagli rasti mest je imela prednost gradnja novih naprav, takratni republiški organ za to področje je naročil celo analizo poškodovanih obstoječih naprav pri izgradnji novih, Geodetska uprava SR Slovenije pa je lahko le pojasnjevala vzroke zastoja pri uresničevanju programa zbirnega katastra.

Drugič:

- Leta 1974 je Skupščina SR Slovenije sprejela dopolnitev Zakona o katastru komunalnih naprav in objektov, s katerim bi se izdelava zbirnega katastra razširila iz mest in naselij na celotna območja občin. Pobudo za to spremembo je dala Geodetska uprava SR Slovenije skupaj z Zavodom za regionalno prostorsko planiranje, ki je te podatke potreboval za izdelavo republiškega plana, občine pa za izdelavo urbanističnih programov. Takrat so bile že na razpolago kartografske osnove, izdelava temeljnih topografskih kart 1 : 5000 in 1 : 10 000 se je uspešno izvajala, Vojno-geografski inštitut iz Beograda pa je na pritisk slovenske vlade (IS SRS) odobril rabo vojaških kart 1 : 25 000–1 : 50 000 za potrebe izdelave prostorskih planov.

In spet ni uspelo! V obdobju samoupravljanja se je odločanje iz državnih organov preneslo na samoupravne interesne skupnosti (od komunale do zdravstva), ki so prevzele izdelavo razvojnih planov, njihovo uresničevanje in gospodarjenje s proračunskimi sredstvi. »Podružbilo« se je tudi prostorsko planiranje, v okviru katerega so strokovni predlogi postali predmet dogovarjanja in sporazumevanja, projekt zbirnega katastra pa je v okviru družbenega sistema informiranja ostal črka na papirju.

Tretjič:

- Leta 2007 je Geodetska uprava znova pripravila projekt za vzpostavitev zbirnega katastra komunalnih naprav (kataster gospodarske javne infrastrukture) z enakimi utemeljitvami kot pred štiridesetimi leti: smotrnejše urejanje prostora in izvajanje posegov v prostor ter pomoč občanom pri nameravanih gradnjah.
- Ali bo tokrat uspelo? Bo, če bodo odgovorni na področjih komunalnega in infrastrukturnega gospodarstva, kjer se danes prepletajo interesi državnega in privatnega kapitala, dosledno izvajali zakonske obveznosti o izdelavi in vzdrževanju svojih registrov in katastrov.

Želim, da bi v tretje uspelo!

dr. Milan Naprudnik

Soška 17 b

1000 Ljubljana